

Handläggare
Lisa Östbring
Epost: lisa.ostbring@myh.se

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

s.registrator@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Myndigheten för yrkeshögskolans yttrande över Reglering av undersköterskeyrket – kompetenskrav och övergångsbestämmelser, Ds 2020:15

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) ser positivt på de justeringar av betänkandets förslag som föreslås i promemorian. Både betänkandet och promemorian har som utgångspunkt att det ska krävas en väl genomförd utbildning, inte enbart en genomgången utbildning för att få bevis om skyddad yrkestitel. MYH anser att promemorians förslag till övergångsbestämmelser är pragmatiska och skapar goda förutsättningar för en hållbar övergång till den nya regleringen. Hänsyn tas till såväl arbetsgivares som arbetstagares förutsättningar att få kompetensen validerad och vid behov kompletterad. Samtidigt beaktas belastning och resurser för de aktörer som kommer att vara delaktiga i valideringsarbetet och i att utfärda bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska.

Avsnitt 4.1 Gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram som grund för skyddad yrkestitel

MYH ställer sig positiv till förslaget att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om krav på innehåll och godkända betyg i en utbildning mot vård och omsorg från gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning, och vad som avses med motsvarande kompetens. MYH delar promemorians bedömning att 1400 godkända gymnasiepoäng från de programgemensamma ämnena från gymnasieskolans vård- och omsorgsprogrammet bör krävas för ett bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska. MYH anser att förslaget utgör ett fullgott alternativ till Skolverkets tidigare förslag att kräva minst 1400 godkända gymnasiepoäng i de ämnen som i gymnasieskolan är programgemensamma för att kunna få en yrkesexamen från vård- och omsorgsprogrammet. Med tiden kan bevis om rätten att använda yrkestiteln undersköterska komma att utgöra lämpliga förkunskapskrav för yrkeshögskolans specialistutbildningar för undersköterskor.

Under "Remissinstansernas synpunkter på kompetenskraven" framgår att kommuner ofta använder annan titulatur för kompetenser som motsvarar undersköterskekompetens, bland annat nämns stödpedagog inom funktionshinderområdet. Här vill MYH uppmärksamma att dessa yrkesroller kan ha ytterligare utbildning utöver en grundläggande utbildning mot vård och omsorg. Inom yrkeshögskolan finns en enhetlig utbildningsväg till yrkesrollen stödpedagog genom föreskrifter om nationellt likvärdigt innehåll.

Avsnitt 6.1 Undersköterskors befintliga kompetens ska tillvaratas under en övergångsperiod

MYH ställer sig, i grunden, positiv till de föreslagna övergångsbestämmelserna i promemorian som tar hänsyn till både utbildningsbakgrund och yrkeserfarenhet. MYH vill särskilt peka på de föreslagna bestämmelser som under en kortare period tillåter individer med enbart yrkeslivserfarenhet att ansöka om bevis om rätt att använda yrkestiteln. Detta är helt i linje med perspektivet att ett livslångt kontinuerligt lärande sker såväl genom

utbildning som genom professionsutövning. För att säkerställa kvalitén i vården och för att följa betänkandets och promemorians utgångspunkt om att det ska krävas en väl genomförd utbildning och inte enbart en genomgången utbildning för att få bevis om skyddad yrkestitel, bör det ske en formell bedömning mot de aktuella kraven för att en individ ska kunna tilldelas titeln undersköterska. Detta bör kunna genomföras på ett rationellt sätt med den långa erfarenheten av validering som finns inom vård och omsorg.

Avsnitt 7.1.8 Konsekvenser för övriga reglerade och icke reglerade yrkesgrupper

Promemorian antar att användandet av yrkestiteln kommer att öka inför att bestämmelserna om skyddad yrkestitel införs. Funktionshinderområdet och vårdare och skötare, förknippade med psykiatri, lyfts särskilt fram som områden där användandet av yrkestiteln undersköterska kan öka. Det skulle ur MYH:s perspektiv kunna medföra en tydligare yrkesdifferentiering och progression, primärt inom psykiatri, där det funnits oklarheter kring vilka arbetsuppgifter specialistutbildade undersköterskor inom psykiatri bör ha och hur de skiljer sig från skötare.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören efter föredragning av Lisa Östbring. I den slutliga handläggningen har enhetschef Jenny Twana och chefsjurist Carina Larsson deltagit.

Thomas Persson
Generaldirektör